

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК

**МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ
ШКОЛЯРІВ ІЗ КЛПОВИМ ТИПОМ МИСЛЕННЯ**

Черкаси-2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНЗ «ЧОППОПП ЧОР»
Протокол № 2 від 06 червня 2023 року

Автор-укладач:

Леснікова Ю.В., завідувач відділу координації дистанційної освіти, стажування та пролонгованого підвищення кваліфікації комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Рецензенти:

Теслюк П.В. доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук

Кисленко Т.Л. заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. №33 ім. Василя Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області

У методичних рекомендаціях акцентовано увагу педагогічної громади на особливостях сприймання інформації учнями цифрового покоління. Педагогам пропонуються відповідні методи та прийоми організації освітнього процесу в контексті ефективної педагогічної взаємодії. Значну увагу приділено методам активізації переваг кліпового мислення сучасних школярів.

Електронний посібник адресовано педагогам-практикам, викладачам, педагогічним працівникам закладів освіти, усім тим, хто цікавиться питанням інтеграції кліпового мислення в освітній процес.

КНЗ «ЧОППОПП ЧОР», 2023

ЗМІСТ

	стор.
1 Передмова	4
2 Кліпове мислення як спосіб пізнання	7
3 Переваги кліпового мислення	9
5 Перевернута піраміда–метод формування освітнього контенту	10
6 Метод пошуку альтернативних підходів	11
7 Компенсаторні види навчальної діяльності	12
8 Метод системних питань	13
9 Метод системного аналізу	15
10 Мовний мінімалізм і логіко-смілова структуризація	17
11 Синтетичний метод	19
12 Візуальне мислення	20
13 Візуальні фрейми	21
14 Закріплення знань у форматах учнівських цифрових ресурсів	22
15 Список використаних джерел	23

Навчання на відстані у віртуальному освітньому середовищі на сьогодні є об'єктивною реальністю. Веб-сервіси дистанційної комунікації вчителя і учнів передбачають відео- і аудіо-зв'язок, онлайн- та офлайн-формати організації освітнього процесу, спільну та індивідуальну роботу щодо вирішення навчальних завдань. Проте заслуговує на увагу педагогічної громади не тільки інструментальний аспект дистанційного навчання, адже в умовах тотальної цифровізації освіти відбувається ще й трансформація пізнавальної діяльності школярів.

Учителі б'ють на сполох: учні неспроможні сприймати довгі тексти, зосередитися, заглибитися у суть, мають низький коефіцієнт засвоєння знань. Їм не під силу прочитати великий твір навіть за розділами. Під час конспектування або написання рефератів у школярів виникають суттєві складнощі. На практиці маємо ілюзію розуміння з боку дітей, які випадковим чином вишукують звичні їм слова: «запишіть», «перекажіть», а потім самі домислюють завдання, намагаючись надати їм зрозумілі та знайомі риси. Часто одиницею сприйняття текстової інформації стає слово або його частина, а не речення. Означені проблеми не пов'язані з небажанням дітей вчитися, скоріше це наслідки застосування стандартів комунікації цифрового суспільства.

Доступність величезних обсягів інформації у глобальній мережі, швидкість обробки даних, широкий вибір концептуальних підходів до будь-якої події чи явища формують феномен цифрового суспільства – **кліпове мислення**. Це сприйняття інформації через короткі та яскраві відео повідомлення, здатність швидко переключатися між потоками інформації.

Як і будь-яке явище, «кліповість» має позитивні і негативні наслідки. З одного боку, всі образи сприймаються дуже швидко, що дозволяє миттєво обробляти потоки інформації, при цьому варто відмітити високу адаптивну здатність людини до будь-яких змін. З іншого боку, «кліповість» дозволяє бачити лише те, що на поверхні, не проникаючи в глибину процесу або явища. Дитина не встигає аналізувати інформацію, комп'ютерні навички користувача

(які створюють ілюзію доступності пізнавальних дій) не супроводжується логічним осмисленням. У широкому значенні до кліпового мислення належать всі особливості вищих психічних функцій: увага, пам'ять, мислення, мова, сприйняття. Якщо взяти кожен з них, то в контексті кліпового мислення вона перетворюється на максимально стислий за часом процес. Насправді це означає, що учням легше сприймає короткі, зручно упаковані одиниці тексту чи невеликі яскраві картинки. Цифрове покоління адаптується до швидкісного середовища, і воно вже не є для нього стресовим. Однак це спричиняє зміну когнітивних функцій, змінюються звичні стандарти мислення, мови, сприйняття. У реаліях цифрового інформаційного простору існує базова тенденція до зручної, короткої та яскравої упаковки контенту. Наслідком цього є формування відповідного стилю комунікації між людьми, наприклад: SMS-повідомлення одним словом або навіть смайликом. Дійсно, представникам кліпової культури притаманний мовний мінімалізм. Обробка і сприйняття інформації відбувається динамічно, в результаті і оформлення думок набуває компактного і швидкісного формату. Прикладом цього стає цитування фраз з кінофільмів і мультфільмів, афоризмів, мемів, копіювання картинок у соціальних мережах. З часом стає все важче формулювати свої ідеї і думки, аргументувати власну позицію, вести конструктивну дискусію.

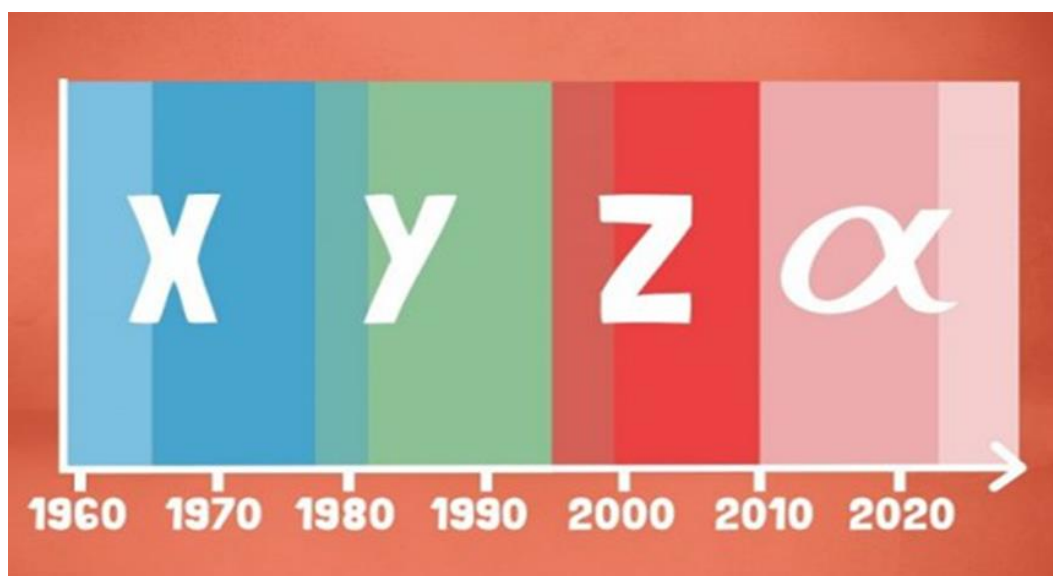
Звичайно, сучасну тенденцію інформатизації системи освіти та пов'язані з нею наслідки не можна усунути. Отже, необхідно навчитися по-новому вибудовувати комунікацію з учнями таким чином, щоб кліпове мислення не перешкоджало, а сприяло освітньому процесу.

Цифрове покоління. Хто вони?

Покоління дітей і молоді, які пройшли соціалізацію в умовах цифрового суспільства (інформація закодована у цифрах – комп'ютери, планшети, ноутбуки, смартфони ...)

Концепт цифрового покоління апелює до [ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ Н.Хоува і В.Штрауса](#). Під поколінням мається на увазі сукупність людей, які народилися у проміжок часу приблизно 20 років. Вони мають подібні погляди й цінності, що формуються під впливом певних політичних, економічних і культурних подій, інформаційного фону, а також особливостей виховання. Цінності, що формуються до 10-12 років, коли дитина поглинає оточуюче середовище без критичного ставлення - визначає характерну модель поведінки (мотиви, цілі, напрями розвитку, способи спілкування, управління людьми, вирішення конфліктів).

Про сучасних дітей часто говорять як про покоління Z – таких, що зростають в період глобалізації та інформаційного вибуху. Вони зростають і вчаться у світі, що швидко змінюється. Прискорення темпів життя і безпосередньо пов'язане з цим збільшення обсягів інформаційних потоків породжують потребу постійного відбору і скорочення інформації, виділення головного і фільтрації зайвого. Потреба в актуальній інформації, підвищення рівня оперативності її надходження формують необхідний навик - швидкої орієнтації в інформаційних потоках.

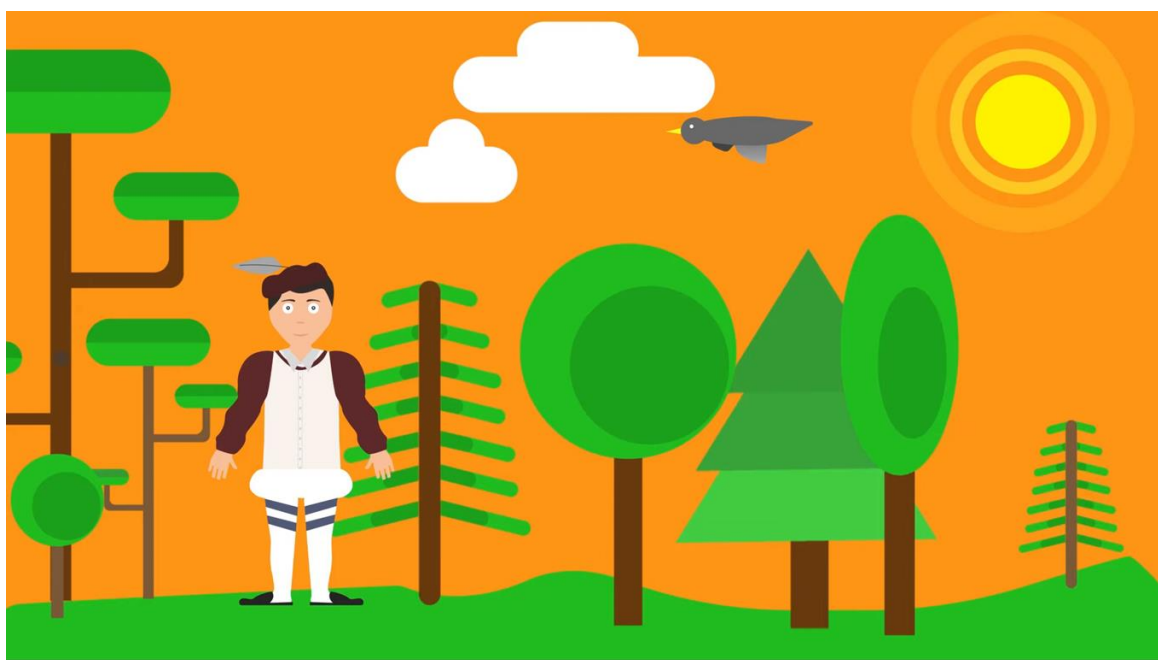
Кліпове мислення як спосіб пізнання

У представників цифрового покоління розвинене вміння миттєво вихоплювати сутність з інформаційного потоку, швидко опрацьовувати великі обсяги контенту за певним критерієм. На думку американського психолога Ларрі Розена, кліпове мислення – це наступний щабель еволюції людини, тому що є перехідним етапом багатозадачності. Пригадаймо феномен Юлія Цезаря, який, за свідченням Плінія Старшого, міг одночасно читати, писати і надиктовувати чотири різних листи своїм секретарям? Чи доступне Вам таке вміння? Натомість учні цифрового покоління (ті, хто народилися після комп'ютерної революції) можуть одночасно слухати музику, виконувати домашні завдання, «серфити» в інтернеті, спілкуватися в чаті та переглядати пошту.

Чи може кліпове мислення формувати картину світу в учнів? Якщо мати на увазі під картиною світу цінності, суспільні норми та правила, то кліпове мислення на їхнє формування не впливає. Кліпове мислення – це спосіб пізнання інформації, а картина світу – те, що пізнається. З його допомогою можна вивчати науку, а можна споживати деструктивний контент. Через нього можна передавати ємні думки, а можна переглядати ТікТок, більшість відео в якому не має сенсу. Необхідно розуміти особливості когнітивних функцій молодого покоління, але не впадати в крайнощі. Одна з них – **не враховувати кліпове мислення взагалі**, намагатись від нього відмовитися. У

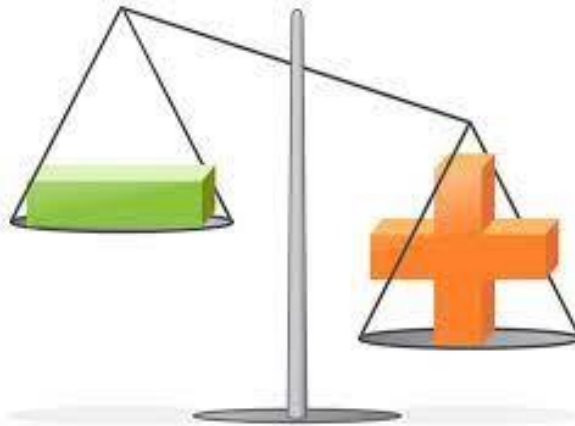
педагогічному плані це може зустріти опір із боку учнів і суттєво вплинути на ефективність результатів навчання. Інша крайність – спрямувати організаційно-методичні зусилля на підтримку **лише кліпової особливості сприйняття**. Вчителю необхідно спробувати пройти між цими двома крайнощами: враховувати стандарти кліпового мислення, але у відповідних моментах їх ігнорувати та давати учневі можливість спробувати інші способи пізнання світу.

Виклик для сучасного вчителя полягає не тільки у подоланні технологічної дистанції у цифровій комунікації з учнями, які віртуозно оперують гаджетами. Проблема полягає в тому, що у школах представників інтернет-покоління навчають педагоги, які навчалися у рамках текстової культури та навчені вибудовувати освітній процес саме за цими методиками. Традиційно передача інформації до учня від учителя мала усний і прямий характер. У наш час кліпова свідомість як одна з характеристик сучасних дітей та дистанційний формат навчання у цифровому просторі ставить учителя принципово в інші умови. Спираючись на креативність та конструктивну стратегію взаємодії, вчитель завжди може знайти компромісне рішення за формою подачі змісту освітнього компонента.

<https://youtu.be/L1MzsmVzC-A>

Переваги кліпового мислення

- **Висока швидкість обробки інформації.** Здатність швидко вилучати потрібну інформацію
- **Реактивність.** Оперативність реакції на зовнішні чинники, швидке прийняття рішень
- **Мультизадачність.** Одночасне сканування інформації з кількох каналів, ведення паралельних комунікацій, набір повідомлень...
- **Висока адаптивна здатність до будь-яких змін.** Нові обставини не є стресовим фактором
- **Технологічність.** Вміння комбінувати різні формати і можливості ІТ-технологій, цифрових пристроїв

Беручи до уваги зазначені особливості пізнання нового сучасними школярами вчителю варто забезпечити **динаміку на уроці, зміну видів діяльності та джерел інформації.**

Прийоми:

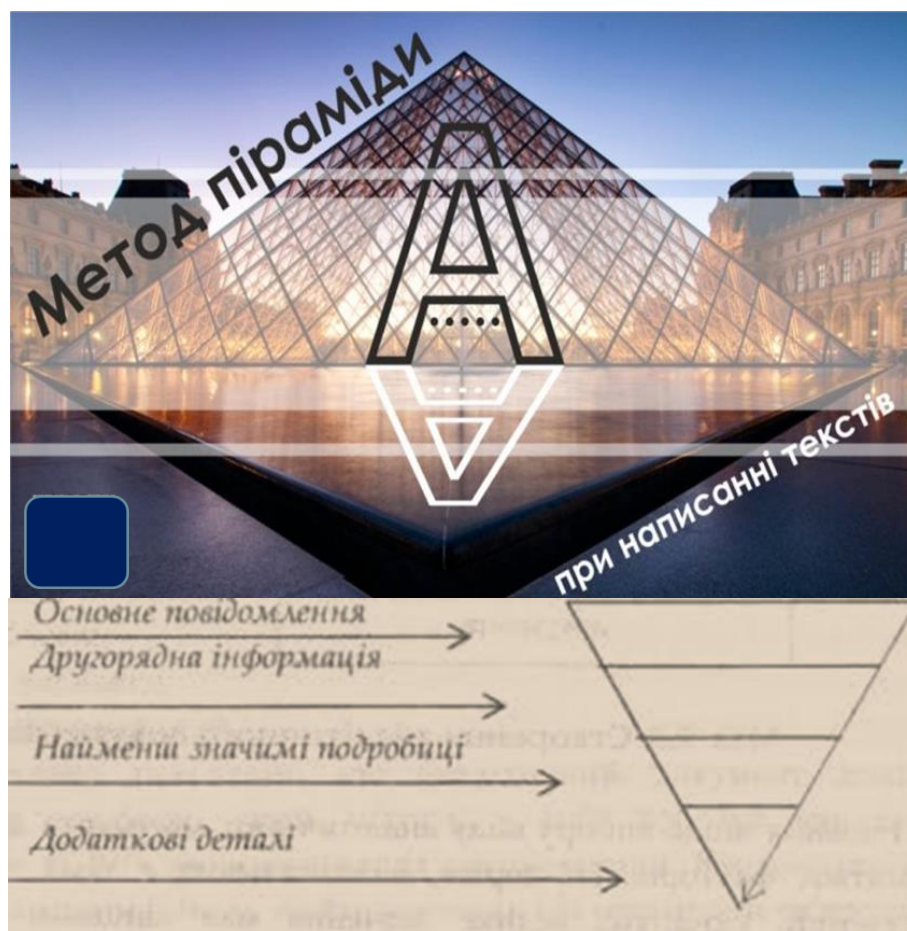
- ▶ вікторини – швидкі відповіді на усні чи письмові запитання з різних галузей знань
- ▶ квести (від англ. «Quest – пошук») – інтерактивна гра з сюжетною лінією, яка полягає у вирішенні різних головоломок та логічних завдань
- ▶ вивчення поняття чи явища із різних джерел інформації

- ▶ пошук гіпотез, альтернативних підходів до вирішення конкретних задач (ТРВЗ)
- ▶ логіко-смістова структуризація змісту, події, явища
- ▶ визначення ключових факторів розвитку процесів, прогнозування трендів, наслідків

Необхідність зміни стилю навчання від традиційного, монологічного, до навчання у форматі пошукової діяльності, комунікації на паритетних засадах – є найактуальнішими завданнями вчителя цифрового покоління.

ПЕРЕВЕРНУТА ПІРАМІДА – метод формування освітнього контенту

Дослідження проведені Microsoft в 2019 році, показують, що здатність сучасного користувача до утримання уваги на одному об'єкті в інтернет-середовищі скоротилася до 8 секунд. Утримання уваги школяра дійсно стає проблемою. Щоб донести головну думку до учня в обмеженому часі існує освітня практика «**Перевернута піраміда**» метод подачі текстової інформації або усної розповіді.

Метод подачі інформації, аналог стандарту журналістики, який з'явився в Америці ще в ХІХ столітті. Формат подачі передбачає розповідь, в якій найважливіша інформація чи основні висновки подаються у перших реченнях. Тут немає вступного абзацу, що залучає читача до статті, немає актуалізації проблеми та інших передмов.

На початку головна думка, ідея, висновок, сама цінна інформація. Потім деталі, докази, візуалізація, цитати. Заключна частина – додаткова інформація, схожі, цікаві матеріали. Пріоритетність інформації зменшується від початку інформаційного блоку до його завершення. Активно практикувати метод «Перевернута піраміда» почали за часів Другої Світової. Тоді зв'язок був мінливим і існував ризик його різкого обриву. Тому спочатку намагалися дати найважливіше. А вже потім розмовляли про другорядне. Чому варто спробувати саме таку архітектуру освітнього контенту під час дистанційного навчання? Зважаючи на особливості сприйняття інформації в цифровому просторі сучасними школярами, пам'ятаємо, що ключовий інформаційний посил має «зачепити» учня з перших хвилин. Основна ідея, яку Ви далі розглядаєте, має бути для нього зрозумілою, інакше інтерес зникає. Увага – це капітал ХХІ століття. Гіпертекстова структура освітнього веб-середовища, анімаційні ефекти дозволяють вчителю послідовно розкрити питання, утримуючи при цьому увагу учня.

МЕТОД ПОШУКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ПІДХОДІВ

ТРВЗ - теорія розв'язку винахідницьких задач являє собою узагальнений в абстрактній формі досвід винахідництва, що допомагає школяреві інтегрувати знання і розкрити свій творчий потенціал. Метод пошуку альтернативних рішень, гіпопез передбачає застосування комплексу знань з різних освітніх галузей, цілеспрямований пошук креативних рішень, розвиває здатність школяра до аналізу.

ПРОБЛЕМА РОБІНЗОНА:

<https://youtu.be/zluL57g2tm8>

КОМПЕНСАТОРНІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До особливостей кліпової культури як способу подачі інформації в цифровому суспільстві відносять: мозаїчність і фрагментарність образу, його яскравість і короткочасність, швидка зміна іншими; алогічність, розрізненість, уривчастість інформації, розчинення її цілісних моделей. Зростаючи у відповідному інформаційному фоні, дітям дедалі важче вибудовувати причинно-наслідкові зв'язки, прогнозувати хід подій, критично осмислювати та аналізувати інформацію.

З метою компенсації означених освітніх втрат пропонуються наступні методичні підходи:

- ▶ **Фрагментарність** - **інтегроване навчання** (формування цілісного світогляду)
- ▶ **Мозаїчність** - **систематизація інформації**
- ▶ **Уривчастість** - **аналіз** (явища, події, об'єкту)
- ▶ **Алогічність** - **завдання на причинно-наслідкові зв'язки** (прогнозування)

МЕТОД СИСТЕМНИХ ПИТАНЬ

Навколишній світ сприймається представниками кліпового мислення як набір розрізнених, мало пов'язаних між собою подій і фактів, які постійно змінюють один одного. Відсутність контексту як деякого смислового зв'язку між явищами, фрагментами або подіями визнається однією з основних проблем «кліпового мислення». Сам по собі кліп - це всього лише форма репрезентації інформації, проблеми ж починаються тоді, коли дитина намагається інтерпретувати і осмислювати отриману інформацію. Відсутність загального контексту в свідомості індивіда не дозволяє отримати цілісну картинку, спираючись тільки на розрізнені фрагменти. Контекст і є те, що пов'язує між собою фрагменти. Відповідно: немає контексту - немає зв'язку - немає цілісної картини сприйняття і розуміння. Через відсутність контексту може виникнути ще одна проблема «кліпового» сприйняття світу. Отриману інформацію неможливо правильно узагальнити і систематизувати. У цьому випадку споживач інформації сприймає реальність не цілісно, а як низку фактів, які не пов'язує між собою. Практично він позбавлений причинно-наслідкових зв'язків, йому важко комплексно підходити до вирішення задач. На противагу зазначеним проблемам необхідно розвивати системне мислення школярів, яке дозволяє встановлювати зв'язки між предметами і явищами об'єктивної дійсності, виявляти закономірності явищ і процесів і прогнозувати

їх. Наприклад, використання «системних питань» під час вивчення нової теми як метод організації процесу мислення дозволяє виявляти відсутність тих знань, яких не вистачає для пізнання даного об'єкта (навчальної теми). Схематично це можна відобразити наступним чином:

Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на **системному підході**. Освіта розглядається через призму загальної картини. Предметні межі зникають, коли вчителі заохочують учнів робити зв'язок між дисциплінами й спиратися на знання і навички з кількох предметних областей. Провідний принцип Нової української школи – інтеграція змісту навчання що сприятиме формуванню в учнів цілісного уявлення про світ, можливість вивчати явища з точки зору різних наук та вирішувати реальні проблеми за допомогою знань з різних дисциплін. Інтеграція – (від лат. integer – цілий) означає стан зв'язаності окремих диференційованих частин і функцій системи в ціле, а також процес, що веде до такого стану.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ

Методику системного аналізу можна продемонструвати на прикладі штучних систем. До штучних відносять об'єкти і явища, створені працею людини. Уважний погляд на них показує, що немає «об'єктів-нероб»: ніж, візок, книга, верстат, телефон, кінофільм - кожен з цих об'єктів створювався, коли у людства виникала чергова гостра потреба.

Наприклад:

Перше джерело місцевого освітлення - багаття. Джерело світлової енергії - дерево, вивільнялась ця енергія у процесі хімічної реакції - горіння. Регулювання кількості світла - кількість деревини. Отже, щоб висвітлити потрібне місце, можна розпалити багаття, але у міру розвитку людського суспільства і зростання його потреб недоліки такого джерела освітлення ставали все більш очевидними: якщо потрібно висвітлити якесь інше місце багаття доведеться тут розпалити спеціально, так як переносити його практично неможливо. Розпалювати в кожному місці багаття заради одного погляду - сенсу не має. Джерело світла має бути рухомим. Звідси протиріччя: багаття потрібно переносити, щоб висвітлити потрібне місце, але його не можна переносити, тому що не можна взяти в руки.

Взяти і перенести можна частину багаття - одну палаючу гілку. Але одна гілка погано горить і швидко гасне.

А чому має горіти саме дерево? Горіти може щось інше: наприклад жир який треба якось утримати на одному кінці гілки. А другий кінець гілки можна взяти в руку і переносити вогонь таким чином з місця на місце. У порівнянні з багаттям факел - більш складний пристрій; він складається з трьох частин: жиру, який є джерелом світлової енергії, бавовняної ганчірки, яка просочена жиром і тому його утримує і самої палиці-рукоятки. Очевидно, що без будь-якої з цих частин факела не буде. **Система - об'єднання різнорідних елементів, призначене для виконання основної функції.** У результаті факел як джерело місцевого освітлення, хоча і став складніше, виконує з точки зору користувача свою основну функцію значно краще - найкраще, ніж багаття.

Відбувається це в результаті спеціалізації елементів: жир, ганчірка, палиця - кожен з них підбраний за принципом найкращого виконання своєї функції. Факел як джерело місцевого освітлення може горіти на одному місці, наприклад, там, де працює ремісник. Тому бажано не тримати факел, а звільнити руку для роботи. У такій ситуації фактично потрібен не весь факел, а тільки його верхня частина - світильник. Довга ручка виявляється зайвою її можна замінити підставкою щоб ставити світильник на стіл, або яким-небудь гачком, щоб кріпити світильник на стінку. Система знову змінюється, щоб краще для користувача виконувати свою функцію. Можна змінити і спосіб утримання жиру і продовжити час горіння світильника: ганчірку покласти в якусь посудину. У першому випадку змінився принцип дії системи - замість дерева горить жир, змінився основний елемент - джерело енергії. У наступній модифікації удосконалилися інші елементи системи - допоміжні, а принцип дії залишився тим самим.

Аналізуючи еволюцію пристроїв для освітлення приміщень можна **спрогнозувати (зобразити) світильник майбутнього**, але аргументовано, спираючись на факти і тенденції розвитку у цій сфері.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ , УЗАГАЛЬНЕННЯ, СИСТЕМАТИЗАЦІЯ, ПОШУК ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ					
Еволюція пристроїв для освітлення приміщень					
Природа	Примітивний пристрій для освітлення	ВИДОБУТОК НАФТИ СКАЛОБРОБКА МЕТАЛОБРОБКА	ЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНА МЕТАЛУРГІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	НАПІВПРОВІДНИКОВА ГАЛУЗЬ, ВИРОБНИЦТВО МІКРОСХЕМ	?
		ГАСОВА ЛАМПА 1853 	Лампа розжарення (1874) 		
Гліки повітря	<ul style="list-style-type: none"> жир дерев'яна палиця бавовняна ганчірка 	<ul style="list-style-type: none"> КОРПУС ФІЛЬ БАЧОК РУЧКА 	КОЛБА ЦОКОЛЬ НИТКА РОЗЖАРЕННЯ ІНЕРТНІ ГАЗИ	НАБІР СВІТЛОДІОДІВ, СХЕМА ЖИВЛЕННЯ, РЕФЛЕКТОР	?

Навик систематизувати інформацію у світі не структурованих потоків різноманітних даних не можна переоцінити, так саме, як і вміння прогнозувати розвиток подій. Заучування, репродуктивне навчання не актуальне на сьогодні. Трансформації відбуваються так швидко, що набагато ціннішим є навик прогнозування та аналізу. Побачити тенденцію розвитку – тренд можна на прикладах не тільки технічних об'єктів, але й соціальних систем. До прикладу:

СИСТЕМА ОСВІТИ

ЯК ВЧИТИ?

- Зібрати інформацію
- Систематизувати за певними критеріями
- Проаналізувати тенденції
- Спрогнозувати хід подій

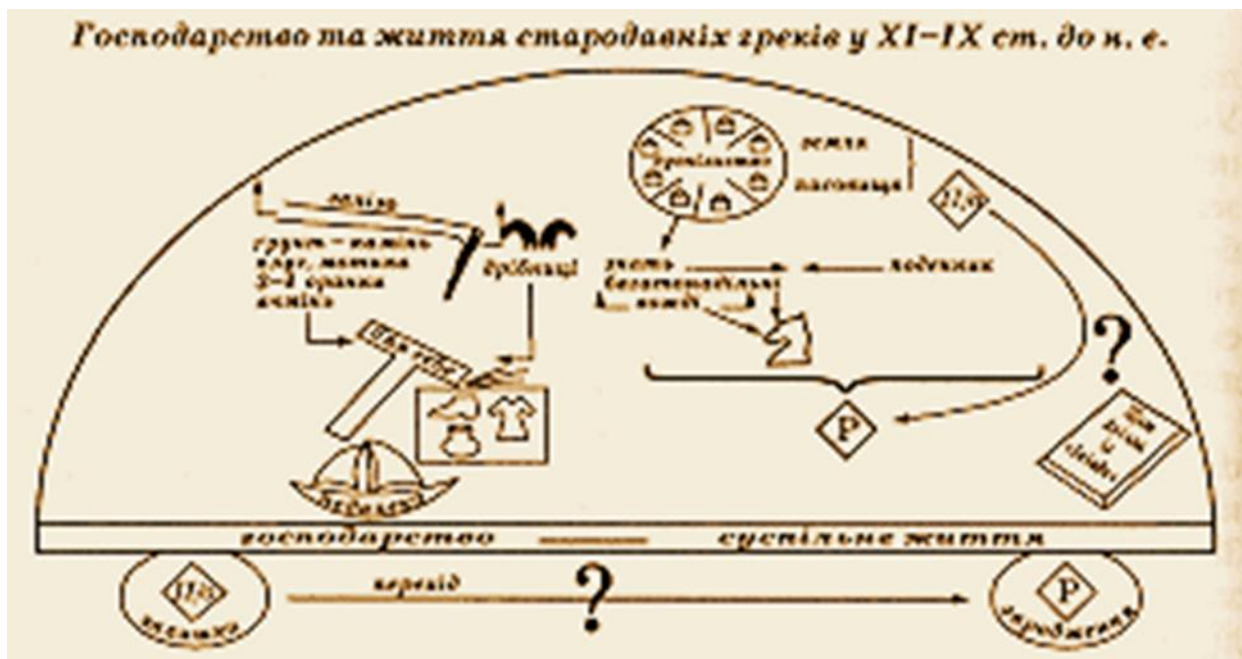
АГРАРНИЙ ЕТАП Зміст освіти - трудові навички селянина або ремісника	ІНДУСТРІАЛЬНИЙ Розвиток науки, нові спеціальності, суттєвий обсяг теоретичних знань	ІНФОРМАЦІЙНИЙ Глобальна мережа Інтернет, цифрові технології
		 Образ освіти майбутнього, ? обґрунтуйте
Індивідуальна форма, передача особистого досвіду	Класно-урочна форма, створюються спеціальні навчальні заклади, друковані підручники	Освітні платформи, електронні підручники, онлайн-курси

МОВНИЙ МІНІМАЛІЗМ І ЛОГІКО-СМИСЛОВА СТРУКТУРИЗАЦІЯ ЗМІСТУ

До ключових ознак кліпового мислення належить мовний мінімалізм. В умовах панування кліпової культури вербальне вираження зводиться до мінімуму із фактично повною заміною мовлення схемами, малюнками та символами. Загалом кліпове мислення передбачає наочне, образне зображення думки.

На протывагу мовному мінімалізму варто використовувати методи розвитку термінологічного апарату учнів на основі вербалізації їх авторських логіко-смыслових тематичних конструктів. Наочне зображення ключових аспектів певного інформаційного блоку сприяє концентрації уваги на об'єкті пізнання, реалізації потенціалу накопиченого банку візуальних образів. Подальше пояснення учнем відповідної теми, безперечно, сприятиме формуванню основ риторичних знань і вмінь. Лексична компетенція передбачає широкий словниковий запас, у т. ч. володіння термінологією, необхідною для спілкування у певній сфері. Вибір лексичних елементів залежить від ситуації, яка розглядається. Семантична компетенція — це здатність учня усвідомлювати й контролювати організацію змісту. Вона інтегрується у розвиток мовленнєвої компетенції, оскільки питання змісту посідає центральне місце в комунікації. Візуалізація змісту, власна символіка, логічні зв'язки, графічна естетика є лише засобами вербалізації нарративу. Як побудувати цікаву розповідь, утримати увагу слухачів, зробити висновок — творчий вибір вихованців, арсенал прийомів, що розширюється з досвідом.

СИНТЕТИЧНИЙ МЕТОД

Синтетичний метод це аналітичний процес міркувань, який прагне узагальнити/стиснути інформацію, використовуючи **найважливіші елементи**. Інтегральні завдання для учнів в контексті комплексного підходу щодо аналізу будь-якого явища, об'єкту чи події сприятимуть формуванню системного погляду на світ, який бере за основу ідеї цілісності, складної організованості досліджуваних об'єктів.

Наприклад, імпровізована експертна рада, учні у ролі експертів.

Інтегральне завдання - **Оцініть проект в цілому:**

Критерії

- Естетика
- Функціональність
- Безпечність
- Вартість
- Гармонічність
(в контексті місцевості)
- Логістика

Прийоми:

/експертна оцінка, деталізація, аргументація висновку/

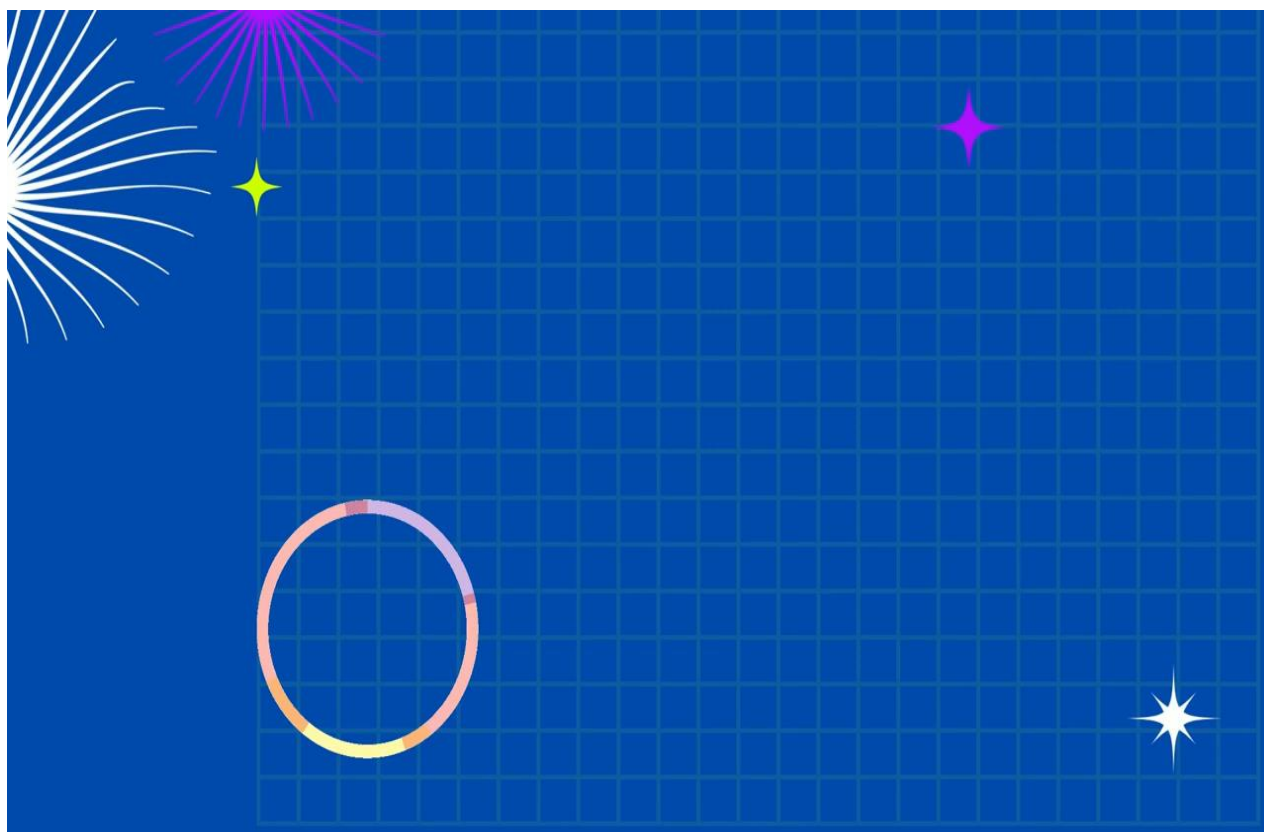
В основі цього підходу міститься відмова від однобічних, лінійно-причинних методів дослідження, а основний акцент зроблено на цілісності інтегрованих якостей об'єкта; тому увагу зосереджено на виявленні в'язків та взаємовпливів в межах архітектурного рішення, і з навколишнім середовищем.

ВІЗУАЛЬНЕ МИСЛЕННЯ

Основну роль у формуванні візуального мислення виконують різноманітні засоби масової інформації, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок, соціальні мережі, з якими дитина знайомиться вже з перших років життя. Усі ці інформаційні структури використовують прийоми кліпової подачі інформації. Це формує та розвиває у дітей насамперед **візуальне сприйняття**.

Висока швидкість сприймання образів, візуальність, емоційність та асоціативність - це, безперечно, переваги такого різновиду мислення. Сучасні засоби інформаційно-комунікаційних технологій дозволяють вчителю створювати динамічні, мультимедійні освітні ресурси.

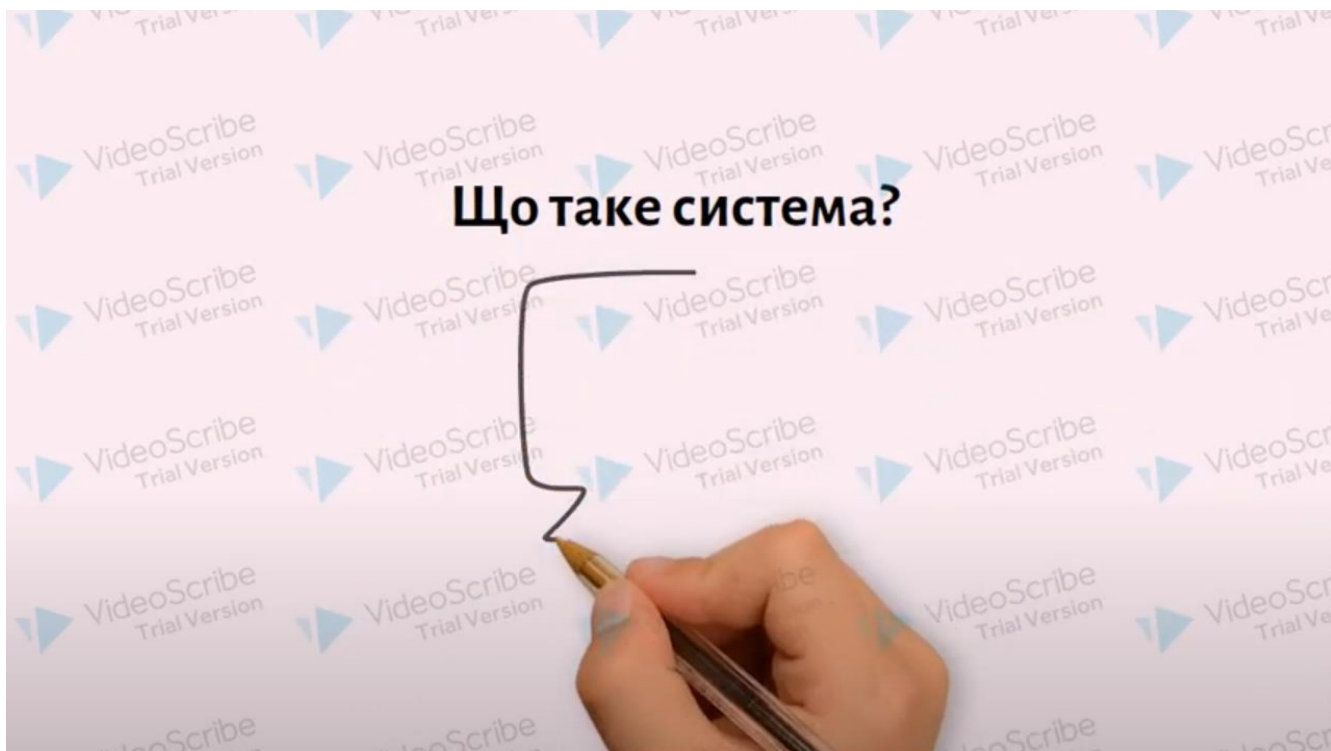

ВІЗУАЛЬНІ ФРЕЙМИ

Фрейм (англ. frame — «каркас», «рамка») — це **візуалізація абстрактного образу, мінімальна структура інформації**. Концепцію фреймів розробив один з засновників теорії штучного інтелекту Марвін Лі Мінскі. Створення яскравих образів складних понять цифровими інструментами, безумовно, спростить засвоєння учнями-візуалами нової інформації.

Прийоми:

- візуалізація об'єктів пізнання
- створення відеоряду
- використання художньої літератури та музичного фону для слухових ілюстрацій поняття чи явища в процесі вивчення
- інфографіка -створення схем, таблиць, графіків і т. п.

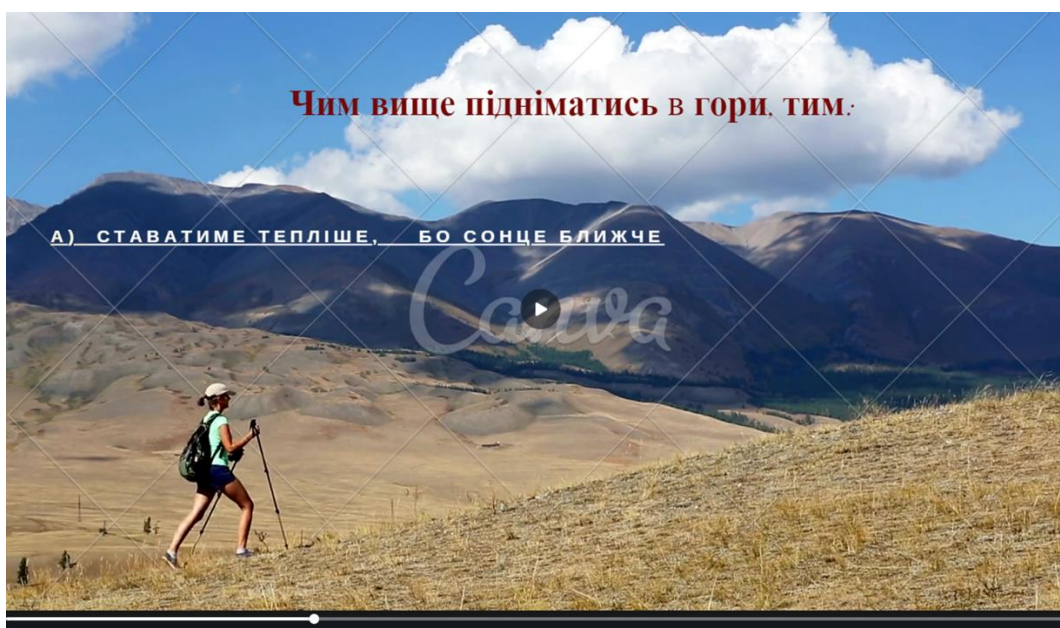

ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ У ФОРМАТАХ УЧНІВСЬКИХ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ

Технологічність – перевага представників цифрового покоління. Віртуозне володіння потенційними можливостями різноманітних гаджетів, цифровими інструментами та програмними засобами, безперечно, має використовуватись у навчальному процесі. Запропонуйте учням створити авторські проблемні питання, квести, анкети з певної теми у різних цифрових форматах. Це буде одночасно і метод закріплення навчального матеріалу і метод активізації переваг інтернет-покоління, а саме – реалізація на практиці цифрової компетентності.

Тема: ТЕПЛОПРОВІДНІСТЬ

Список використаних джерел

1. Єхалов В.В., Седінкін В.С., Баранник С.І. Кліпове мислення. *Актуальні питання освіти і науки*: Збірник наукових статей, матеріали V міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10-11 лист. 2017) Харків, 2017. С. 172-178.
2. Горлач Д. Кліпове мислення як фактор впливу на організацію мережевих видань. *Український інформаційний простір*: Науковий журнал факультету журналістики і міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв / Гол. редактор М. С. Тимошик. Число 4. Київ, 2016. С. 15-19.
3. Удовицька Т.А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву в процесі навчання. *Вища освіта України* : теорет. та наук.-метод. часопис. Дод. 1. Вип. 31. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору / Ін-т вищої освіти НАПН України. Київ, 2013. Том VIII (50). С. 407–416.
4. Сердюк О. Витоки суспільства споживання: соціально-філософський аналіз. *Грані*: Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. 2014. Вип. 7. С. 26–31.
5. Павлюк Р.О. Креативність як складова частина професійної підготовки майбутніх учителів. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPM_2007/Pedagogica/22154.doc.htm
6. Шрагіна Л.І. Технологія розвитку креативності. *Шк.світ*, 2010.С.160.
7. Ярмола Т.І. Інформатизація освіти і її наслідок - формування «кліпової» свідомості та «кліпового» мислення - крок уперед чи назад у медичній освіті? *Удосконалення якості підготовки лікарів в сучасних умовах*: мат. наук.- практик. конф. Полтава, 2016. С. 254-256.